

De eerste Vrede van Parijs op 30 mei 1814 bracht de Spaanse en daarna Oostenrijkse Nederlanden met het voormalig prinsbisdom Luik samen met de Noordelijke Provincies bijeen in het Koninkrijk der Nederlanden. De zoon van de laatste Oranje-stadhouder werd koning, onder de naam Willem I. Het ontwerpen van deze bufferstaat was ook één der belangrijkste punten op de agenda van het Wener Congres geweest (01).

Het verschil tussen het liberaal-katholieke zuiden en het protestantse noorden was echter te groot. Er waren moeilijkheden met taal en historische tradities. Daarbij voelde het zuiden geen sympathie voor koning Willem, die nochtans een bekwaam en vooruitziend man was, maar wiens optreden bruusk en tactloos kon zijn.

De grondwet, aan de nieuwe vorst door de mogendheden opgedrongen, was een vergelijk tussen absolutisme en parlementarisme. Naast de zorg om de economische belangen van het land ging de aandacht van Willem I naar het onderwijs. Er kwam echter verzet tegen zijn anticlericale politiek. De schoolstrijd luidde in 1827, maar de liberalen eisten vrijheid van godsdienst, van drukpers en van vereniging.

Daarbij was er nog de dienstplicht. De militiewet van 1817 voorzag wel in een gewestelijke recrutering, zodat de meeste miliciens in het huidige België hun dienst volbrachten. Ongeveer éénvierde bleef min of meer bestendig onder de wapens, terwijl de rest met groot verlof werd gestuurd en één maand per jaar werd opgeroepen. Elke milicien deed op een termijn van vier jaar iets meer dan één jaar dienst en dan nog onderbroken met vele verlofdagen. Een laag nummer bij de loterij trekken, betekende soldaat worden. Een ongelukkige loteling, die op het landbouwbedrijf bijna onmisbaar was en er wat duiten voor over had, kon zich laten vervangen door een dagloner, die op dit avontuur belust was.

Elke milicien werd gemeten: 1 el, 5 palmen, 9 duimen, 9 strepen of ongeveer 1.50 meter. Hij kreeg ook een signalement in het stamboek:

<i>aangezicht: ovaal</i>	<i>mond : idem</i>
<i>voorhoofd: rond</i>	<i>kin : rond</i>
<i>oogen : blaauw</i>	<i>haar : blond</i>
<i>neus : ordinair</i>	<i>geene merkbare tekenen.</i>

Op 27 juli 1830 brak te Parijs een revolutie uit. Op 02 augustus deed Karel X (02) afstand van de troon en werd opgevolgd door Louis-Philippe van Orléans, de burgerkoning (03).

In de Zuidelijke Nederlanden was er een Fransgezinde partij met aan het hoofd een advocaat uit Mons, Alexandre Gendebien, een vijand van Holland. Brussel was in die periode een broednest van Franse revolutionairen.

Op 10 aug. 1830 was Willem I te Brussel op een tentoonstelling. Alles was rustig, er klonk alleen gejuich. Maar na zijn vertrek

deelden omgekochte werklozen Franse kokarden, pamfletten en strooibriefjes uit.

In de Muntshouwborg te Brussel had op woensdag 25 aug. 1830 de opvoering plaats van "*La muette de Portici*". De uitvoering van het beroemde lied "*Amour sacré de la patrie*" stak het vuur aan de lont. Herrieschoppers schreeuwden: "*Weg met de koning! Leve Frankrijk!*". Er kwam oproer in de stad. Het gepeupel ging zich te buiten aan plunderingen. Zij gaven namelijk de Hollanders de schuld van o.a. hun ellende, hun werkloosheid en de duurte van het brood. De burgerwacht herstelde de rust.

Op zaterdag 28 aug. 1830, na een vergadering, vroeg men aan koning Willem om een eerlijke toepassing van de grondwet. Hierop stuurde Willem zijn twee zonen met 6.000 soldaten naar Brussel. Het volk verzette zich. De revolutie brak uit.

Een voorlopige regering werd op dinsdag 21 sept. 1830 gevormd en er kwam een administratieve scheiding. Op 22 sept. 1830 trokken in Brustem 2000 Luikenaren voorbij om te verhinderen dat het Hollands leger van Cort Heyligers zou oprukken ter versterking van het leger van de kroonprins nabij Brussel. Twee weken later, op maandag 04 okt. 1830 werd de zelfstandigheid van België uitgeroepen door het Voorlopig Bewind.

Het Congres te Londen erkende in november 1830 de Belgische onafhankelijkheid. Er kwam een wapenstilstand maar de strijdende partijen stoorden zich in Limburg weinig aan deze oproep. Pas op 08 febr. 1831 werden de wapens neergelegd.

VI.D. **Militaria**

Bronnen

- 01.-Wener Congres: Conferentie der Europese staten, die aan de coalitieoorlogen tegen Napoleon hadden deelgenomen, van sept. 1814 tot juni 1815.
- 02.-Karel X, koning van Frankrijk 1824-1830. Hij wekte door zijn ultra-conservatieve houding veel ontevredenheid. Na de Juli-revolutie deed hij afstand van de troon.
- 03.-Louis-Philippe van Orléans, koning der Fransen 1830-1848. Hij werd ook de "*koning-burger*" genoemd en was de zoon van Philippe, hertog van Orléans. Hij steunde in 1831 de Belgische Opstand. Gehuwd met Marie-Amélie werd hij vader van 8 kinderen, waartussen onze eerste koningin Louiza-Maria. Na de Februari-omwenteling in 1848 deed hij troonsafstand en overleed in ballingschap te Claremont op 26 aug. 1850.